

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE**

15 octobre 2019

**PROPOSITION DE LOI**

**modifiant le Code des impôts  
sur les revenus 1992, en ce qui concerne  
le régime d'exonération fiscale  
des remboursements de primes  
par l'employeur aux travailleurs  
pour leurs assurances maladie individuelles**

(déposée par Mme Nahima Lanjri et consorts)

**BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

15 oktober 2019

**WETSVOORSTEL**

**tot wijziging van het Wetboek  
van de Inkomstenbelastingen 1992,  
wat betreft de regeling inzake de fiscale  
vrijstelling van de premierugbetalingen  
door de werkgever, aan de werknemers  
voor hun individuele ziekteverzekeringen**

(ingediend door mevrouw Nahima Lanjri c.s.)

**RÉSUMÉ**

*Les primes qu'un employeur paie pour une assurance maladie complémentaire collective en faveur de ses travailleurs sont exonérées fiscalement. En revanche, les primes d'une assurance complémentaire individuelle sont imposables. Cette proposition de loi exonère les primes des assurances individuelles parce que nombre d'inconvénients sont liés à l'assurance collective et afin de laisser une plus grande liberté de choix aux travailleurs.*

**SAMENVATTING**

*Premies die een werkgever betaalt voor een collectieve aanvullende ziekteverzekering ten voordele van zijn werknemers, zijn fiscaal vrijgesteld. Premies van een individuele aanvullende verzekering zijn wel belastbaar. Omdat aan collectieve verzekering heel wat nadelen verbonden zijn en om werknemers meer vrijheid te laten in hun keuze, stelt dit wetsvoorstel de premies van individuele verzekeringen eveneens vrij.*

|             |                                                                           |
|-------------|---------------------------------------------------------------------------|
| N-VA        | : Nieuw-Vlaamse Alliantie                                                 |
| Ecolo-Groen | : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen |
| PS          | : Parti Socialiste                                                        |
| VB          | : Vlaams Belang                                                           |
| MR          | : Mouvement Réformateur                                                   |
| CD&V        | : Christen-Democratisch en Vlaams                                         |
| PVDA-PTB    | : Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique          |
| Open Vld    | : Open Vlaamse liberalen en democraten                                    |
| sp.a        | : socialistische partij anders                                            |
| cdH         | : centre démocrate Humaniste                                              |
| DéFI        | : Démocrate Fédéraliste Indépendant                                       |
| INDEP-ONAFH | : Indépendant - Onafhankelijk                                             |

| Abréviations dans la numérotation des publications: |                                                                                                                                                       | Afkorting bij de numering van de publicaties: |                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| DOC 55 0000/000                                     | Document de la 55 <sup>e</sup> législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi                                                                | DOC 55 0000/000                               | Parlementair document van de 55 <sup>e</sup> zittingsperiode + basisnummer en volgnummer                                                  |
| QRVA                                                | Questions et Réponses écrites                                                                                                                         | QRVA                                          | Schriftelijke Vragen en Antwoorden                                                                                                        |
| CRIV                                                | Version provisoire du Compte Rendu Intégral                                                                                                           | CRIV                                          | Voorlopige versie van het Integraal Verslag                                                                                               |
| CRABV                                               | Compte Rendu Analytique                                                                                                                               | CRABV                                         | Beknopt Verslag                                                                                                                           |
| CRIV                                                | Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) | CRIV                                          | Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) |
| PLEN                                                | Séance plénière                                                                                                                                       | PLEN                                          | Plenum                                                                                                                                    |
| COM                                                 | Réunion de commission                                                                                                                                 | COM                                           | Commissievergadering                                                                                                                      |
| MOT                                                 | Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)                                                                                       | MOT                                           | Moties tot besluit van interpellaties (beigegekleurig papier)                                                                             |

## DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition reprend, en l'adaptant, le texte de la proposition DOC 54 1892/001.

L'objet de la présente proposition est de remédier à une inégalité de traitement fiscal des travailleurs dans le domaine de l'assurance maladie complémentaire.

Nombre de travailleurs (et de dirigeants d'entreprise) bénéficient, via leur employeur, d'une assurance complémentaire contre les frais supplémentaires en cas d'hospitalisation.

En général, l'employeur paie les primes de ces assurances complémentaires ou les propose à un tarif fortement réduit. Les avantages qui en découlent pour les travailleurs (et les dirigeants d'entreprise) concernés sont exonérés d'impôt si ces assurances, que l'employeur accorde à titre d'engagement, revêtent un caractère collectif.

Cette exonération est prévue à l'article 38, § 1<sup>er</sup>, 20°, du Code des impôts sur les revenus 1992.

Il n'est pas cependant exceptionnel que le travailleur soit déjà assuré totalement ou partiellement de manière individuelle contre ce type de risques. Il devra dès lors choisir s'il met un terme ou non à son assurance individuelle et adhère ou non à l'assurance collective de son employeur. D'un point de vue économique, il aura certainement tendance à opter pour l'assurance collective.

À long terme, le changement n'est cependant pas toujours avantageux pour lui. En cas de passage d'une assurance individuelle à une assurance collective de l'employeur, ces travailleurs perdent les droits qu'ils se sont constitués dans le cadre de leur assurance individuelle.

L'assurance collective est liée à l'employeur. Si le travailleur change d'employeur, il perd également les droits qu'il s'est constitués auprès de son employeur précédent.

À l'âge de 65 ans, toutes les assurances collectives prennent fin de toute façon, le travailleur pouvant seulement encore opter pour la continuation à titre individuel de l'assurance dans le cadre de la loi Verwilghen ou pour une autre continuation individuelle. Les primes sont

## TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel neemt, met een aantal aanpassingen, de tekst over van voorstel DOC 54 1892/001.

De bedoeling van dit voorstel is om een ongelijkheid in de fiscale behandeling op het vlak van de bijkomende ziektekostenverzekering weg te werken ten aanzien van de werknemers.

Veel werknemers (en bedrijfsleiders) zijn via hun werkgever aanvullend verzekerd tegen de bijkomende kosten bij hospitalisatie.

Doorgaans betaalt de werkgever de premies voor deze aanvullende verzekeringen, of biedt hij ze aan een sterk verlaagd tarief aan. De voordelen die hieruit voortvloeien voor de betrokken werknemers (en bedrijfsleiders) zijn belastingvrij indien die verzekeringen die de werkgever als toezegging doet, een collectief karakter hebben.

Deze vrijstelling is opgenomen in artikel 38, § 1, eerste lid, punt 20, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992.

Het komt echter voor, en niet uitzonderlijk, dat de werknemer reeds op een individuele wijze geheel of gedeeltelijk verzekerd is voor dergelijke risico's. Hij zal dan de keuze moeten maken of hij zijn individuele verzekering al dan niet stopzet en al dan niet overstapt naar de collectieve verzekering van zijn werkgever. Vanuit economisch oogpunt zal hij zeker geneigd zijn om voor de collectieve verzekering te kiezen.

Op de langere termijn is die overstap echter niet altijd in zijn voordeel. Bij een overstap van een individuele verzekering naar een collectieve verzekering van de werkgever, verliezen deze werknemers hun rechten die ze in hun individuele verzekering hebben opgebouwd.

De collectieve verzekering is gekoppeld aan de werkgever. Indien de werknemer van werkgever verandert, verliest hij ook hier zijn rechten die hij opgebouwd heeft bij zijn voorgaande werkgever.

Op de leeftijd van 65 jaar eindigen sowieso alle collectieve verzekeringen en kan de werknemer enkel nog kiezen voor een individuele verderzetting van de verzekering in het kader van de wet Verwilghen, of overstappen naar een andere individuele verderzetting.

cependant souvent très élevées en cas de continuation individuelle et, en cas de passage à une autre assurance individuelle, le travailleur perd les droits constitués.

Les assureurs proposent toutefois une solution en l'occurrence en offrant une 'assurance continuité'. Elle fait en sorte que le travailleur puisse constituer préalablement une épargne afin d'éviter une hausse de prime en cas de continuation à titre individuel lorsqu'il est plus âgé. Cette formule présente néanmoins l'inconvénient de lier totalement le travailleur à l'assureur. S'il souhaite changer d'assureur – pour quelque raison que ce soit –, le travailleur perd les primes épargnées.

L'assurance collective ne constitue pas toujours la meilleure solution non plus pour les employeurs. Les garanties et primes des assurances maladie collectives peuvent être revues annuellement par les assureurs, si bien qu'il n'existe aucune sécurité quant aux coûts à prévoir. Tel n'est pas le cas des assurances conclues à titre individuel qui doivent assurer un maintien à vie des garanties.

De même, les petites entreprises sont nettement moins aptes à conclure une assurance collective avantageuse pour leurs travailleurs. Or, quarante pour cent des travailleurs travaillent dans une PME.

Tous ces inconvénients peuvent être compensés par une assurance individuelle conclue par le travailleur pour lui-même et sa famille, à sa mesure et avec l'assurance de bénéficier à vie des mêmes garanties et des primes avantageuses.

L'employeur peut rendre le choix entre l'assurance individuelle et l'assurance collective neutre en remboursant les primes de l'assurance individuelle. L'assurance individuelle est souscrite au nom du travailleur, qui doit également en payer les primes. Si l'employeur les rembourse (totalement ou partiellement), le travailleur sera plus à même d'évaluer les valeurs intrinsèques des assurances (la collective ou l'individuelle) qui lui sont proposées.

Pour les petits employeurs qui ont plus de mal à négocier une assurance collective favorable, le remboursement de la prime des assurances individuelles de leurs travailleurs est une possibilité adaptée aux caractéristiques d'une PME.

Sur le plan de la sécurité sociale, ce remboursement de la prime n'est pas considéré comme une rémunération. En effet, les indemnités que l'employeur paye directement

De primes bij een individuele verderzetting zijn echter vaak zeer hoog, en bij het overstappen naar een andere individuele verzekering verliest de werknemer de opgebouwde rechten.

De verzekeraars hebben hier wel een oplossing voor, door het aanbieden van een 'continuïteitsverzekering'. Die zorgt ervoor dat de werknemer op voorhand een spaarpot kan aanleggen waarmee hij een hogere premie bij individuele verderzetting op latere leeftijd kan vermijden. Dat heeft dan wel weer het nadeel dat de werknemer helemaal gebonden is aan die verzekeraar. Indien hij – om welke reden dan ook – wil overstappen naar een andere verzekeraar, verliest hij deze opgespaarde premies.

Ook voor de werkgevers is een collectieve verzekering niet steeds de beste oplossing. De waarborgen en premies van collectieve ziekteverzekeringen kunnen jaarlijks door de verzekeraars herzien worden, wat dus geen zekerheid geeft over de kosten die moeten gebudgetteerd worden. Dat is niet het geval voor de individueel gesloten verzekeringen die een levenslang behoud van de waarborgen moeten garanderen.

Kleinere bedrijven zijn ook veel minder in de mogelijkheid om een voordelige collectieve verzekering te sluiten voor hun werknemers. 40 % van de werknemers zijn actief in een kmo.

Al deze nadelen kunnen opgevangen worden door een individuele verzekering die de werknemer zelf sluit voor zichzelf en zijn gezin, helemaal op zijn maat en met een levenslange zekerheid wat betreft de waarborgen en de gunstige premies.

De werkgever kan de keuze tussen de individuele verzekering en de collectieve verzekering neutraal maken, door de premies van de individuele verzekering terug te betalen. De individuele verzekering is op naam van de werknemer die er ook de premies moet voor betalen. Indien de werkgever hem die premies (geheel of gedeeltelijk) terugbetaalt, dan kan de werknemer beter oordelen over de intrinsieke waarden van de verzekeringen (de collectieve of de individuele) die voor hem voorliggen.

Ook voor de kleinere werkgevers die minder goed in staat zijn om een gunstige collectieve verzekering te onderhandelen, is de premierugbetaling van de individuele verzekeringen van hun werknemers een mogelijkheid die aangepast is aan de karakteristieken van een kmo.

Op vlak van de sociale zekerheid wordt een dergelijke premierugbetaling niet als loon beschouwd. De vergoedingen die de werkgever namelijk rechtstreeks

ou indirectement et qui viennent en complément d'un des avantages accordés pour les diverses branches de la sécurité sociale ne constituent pas une rémunération au sens de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs (article 2, alinéa 3, 3°). Et comme la législation relative à la sécurité sociale renvoie à cette loi pour sa notion de rémunération, ces indemnités ne sont pas soumises à des cotisations de sécurité sociale.

Pour l'employeur, le choix entre le paiement de la prime d'une assurance collective ou le remboursement aux travailleurs de leur prime individuelle est neutre. Dans aucun des deux cas, il ne doit payer de cotisations de sécurité sociale.

Il en va autrement pour le travailleur. Sur le plan fiscal, un tel remboursement de la prime est considéré comme un revenu imposable dans le chef du travailleur, alors que les avantages de l'assurance collective sont, à son égard, exemptés d'impôts.

L'exonération fiscale prévue par l'article 38, § 1<sup>er</sup>, alinéa 1<sup>er</sup>, point 20, du Code des impôts sur les revenus n'est pas applicable au remboursement de cette prime.

La présente proposition de loi vise donc à mettre fin à cette inégalité.

Pour atteindre cet objectif, l'article 38, § 1<sup>er</sup>, alinéa 1<sup>er</sup>, 20°, du Code des impôts sur les revenus est complété par un alinéa 2.

L'exonération est entièrement alignée sur celle afférente aux assurances collectives, lesquelles figurent à présent dans l'alinéa 1<sup>er</sup>.

À cet effet, les adaptations nécessaires sont également apportées à l'article 38, § 2.

L'exclusion prévue par l'article 53, 21°, du même Code, qui dispose que les primes d'assurances collectives ne constituent pas des frais professionnels, est automatiquement étendue aux remboursements de primes visés à l'article 38, § 1<sup>er</sup>, alinéa 1<sup>er</sup>, 20°, b).

La suppression de cette inégalité fiscale n'aura guère d'incidence budgétaire sur les finances publiques.

À l'heure actuelle, les primes individuelles sont rarement remboursées par les employeurs. Cette mesure ne privera donc pas les pouvoirs publics d'un volume important de recettes imposables.

of onrechtstreeks betaalt en die een aanvulling zijn van één van de voordelen toegekend door de verschillende takken van de sociale zekerheid, zijn geen loon in de zin van de loonbeschermingswet van 12 april 1965 (artikel 2, derde lid, 3°). Aangezien de socialezekerheidswetgeving voor haar loonbegrip naar die wet verwijst, zijn er op dergelijke vergoedingen geen socialezekerheidsbijdragen verschuldigd.

Voor de werkgever is de keuze tussen de premiebetaling van een collectieve verzekering, of de premierugbetaling aan de werknemers voor hun individuele verzekering, neutraal. In geen van beide gevallen moet hij op deze betalingen sociale zekerheidsbijdragen betalen.

Voor de werknemer is dat niet het geval. Op fiscaal vlak is een dergelijke premierugbetaling een belastbaar inkomen voor de werknemer, terwijl de voordelen van de collectieve verzekeringen voor hem wel onbelast zijn.

De bestaande fiscale vrijstelling van artikel 38, § 1, eerste lid, punt 20, van het Wetboek van Inkomstenbelastingen is niet op van toepassing op deze premierugbetaling.

Onderhavig voorstel heeft dan ook tot doel deze ongelijkheid weg te werken.

Daartoe wordt aan artikel 38, § 1, eerste lid, punt 20, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen een tweede lid toegevoegd.

De vrijstelling wordt volledig gelijkgetrokken met die van de collectieve verzekeringen, die nu in het eerste lid staan.

Daartoe worden dan ook de nodige aanpassingen gedaan in § 2 van artikel 38.

De uitsluiting van premies van collectieve verzekeringen uit de beroepskosten, door artikel 53, 21°, van hetzelfde wetboek, wordt automatisch uitgebreid tot de premierugbetalingen van artikel 38, § 1, eerste lid, punt 20°, b).

De opheffing van deze fiscale ongelijkheid zal weinig of geen budgettaire impact hebben voor de overheidsfinanciën.

Momenteel worden individuele premies zelden of niet terugbetaald door werkgevers. Er is dus wat dat betreft geen impactvol volume aan belastbare inkomsten voor de overheid.

Par ailleurs, les produits d'assurances individuelles et collectives comparables sont soumis aux mêmes taxes en matière d'assurances. La présente proposition de loi ne touche pas à ce volume de recettes fiscales.

La proposition pourrait avoir pour effet indirect d'inciter davantage de personnes à contracter une assurance complémentaire, ce qui entraînerait une augmentation du volume de primes soumises à la taxe sur les assurances et générerait donc des recettes supplémentaires pour les pouvoirs publics.

Eu égard aux restrictions budgétaires appliquées dans le domaine de l'assurance obligatoire soins de santé, il est capital pour la société qu'un maximum de personnes aient accès aux assurances complémentaires, et ce, quels que soit leur âge, l'état de leurs finances ou leur état de santé.

La présente proposition de loi est de nature à promouvoir cet objectif.

Anderzijds worden op gelijkaardige individuele en collectieve verzekeringsproducten wel dezelfde verzekeringstaksen geheven. Dat volume aan fiscale inkomsten wordt niet geraakt door het voorstel.

Een indirect effect van het voorstel kan zijn dat meer mensen een aanvullende verzekering sluiten. Daardoor stijgt het volume aan premies waarop de verzekeringstaks wordt toegepast. Wat dan wel zorgt voor extra inkomsten voor de overheid.

Gelet op de budgettaire beperkingen in de verplichte gezondheidszorg is het van maatschappelijk belang dat zoveel mogelijk mensen toegang krijgen tot de aanvullende verzekeringen, ongeacht hun leeftijd, financieel vermogen en gezondheidstoestand.

Dit wetsvoorstel is van aard om hiertoe bij te dragen.

Nahima LANJRI (CD&V)  
Steven MATHEÏ (CD&V)  
Franky DEMON (CD&V)

**PROPOSITION DE LOI****Article 1<sup>er</sup>**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

**Art. 2**

L'article 38 du Code des impôts sur les revenus 1992, modifié en dernier lieu par la loi du 28 avril 2019, est modifié comme suit:

1° le paragraphe 1<sup>er</sup>, alinéa 1<sup>er</sup>, 20°, est remplacé par ce qui suit:

"20° a) les avantages résultant, pour les bénéficiaires de rémunérations visées à l'article 30, 1° et 2°, de la prise en charge par le débiteur de ces rémunérations, des cotisations ou primes relatives à des engagements collectifs ou individuels visés au § 2 et les prestations effectuées en exécution de ces engagements pour autant que ceux-ci n'aient pas pour but d'indemniser une perte de revenus;

b) le remboursement, par le débiteur des rémunérations, des cotisations et primes que paient les bénéficiaires de rémunérations visées à l'article 30, 1° et 2°, pour une assurance visée au § 2, et les prestations effectuées en exécution de cette assurance pour autant que celle-ci n'ait pas pour but d'indemniser une perte de revenus."

2° dans la phrase introductive du paragraphe 2, alinéa 2, les mots "Les engagements collectifs ou individuels" sont remplacés par les mots "Les engagements collectifs ou individuels et les assurances".

31 juillet 2019

**WETSVOORSTEL****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

**Art. 2**

Artikel 38 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 april 2019, wordt gewijzigd als volgt:

1° § 1, eerste lid, 20°, wordt vervangen als volgt:

"20° a) de voordelen die voor de verkrijgers van bezoldigingen als bedoeld in artikel 30, 1° en 2°, voortvloeien uit het ten laste nemen, door de persoon die de bezoldigingen verschuldigd is, van de bijdragen of premies betreffende collectieve of individuele toezeggingen als bedoeld in § 2, en de uitkeringen gedaan ter uitvoering van die toezeggingen, voor zover die toezeggingen niet tot doel hebben een inkomensverlies te vergoeden.

b) De terugbetaling, door de persoon die de bezoldigingen verschuldigd is, van de bijdragen en premies die de verkrijgers van bezoldigingen als bedoeld in artikel 30, 1° en 2°, betalen voor een verzekering als bedoeld in § 2, en de uitkeringen gedaan ter uitvoering van die verzekering, voor zover die verzekeringen niet tot doel hebben een inkomensverlies te vergoeden."

2° in de inleidende zin van § 2, tweede lid wordt het woord "toezeggingen", vervangen door de woorden "toezeggingen en verzekeringen".

31 juli 2019

Nahima LANJRI (CD&V)  
Steven MATHEÏ (CD&V)  
Franky DEMON (CD&V)